

Aðgerð á vör hjá barni

Þetta fræðsluefni er ætlað foreldrum og aðstandendum barna sem fara í aðgerð vegna skarðs í vör.

Algengt er að börn þurfi að fara í fleiri en eina aðgerð til að ná tilætluðum árangri. Aðgerðin fer fram í svæfingu. Útskrift er áætluð daginn eftir aðgerð eða þegar barnið er farið að nærast og er orðið vel verkjastillt.

Undirbúningur fyrir aðgerð

Ráðlagt er að barnið hætti að taka lýsi eða Omega 3, tveimur vikum fyrir aðgerð vegna blóðþynnandi áhrifa.

Innskrift

Þegar aðgerðardagur nálgast er barnið boðað í innskrift á göngudeild skurðlækninga B3 á 3. hæð Landspítala í Fossvogi. Þar taka á móti því deildarlæknir á lýtadeild og hjúkrunarfræðingur sem annast innskrift. Í innskriftinni er spurt um heilsufar barns, gerð læknisskoðun og veittar upplýsingar um undirbúning fyrir aðgerðina. Einnig eru teknar ljósmyndir af aðgerðarsvæðinu. Mikilvægt er að láta vita um ofnæmi fyrir lyfjum eða öðru. Þetta er ekki innlagnardagur og því er óþarfi að barnið mæti fastandi.

Æskilegt er að koma með nýjustu tölur um þyngd og lengd barns í innskriftina. Gera má ráð fyrir því að innskriftin taki 1-3 klukkustundir.

Undirbúningur svæfingar

Bókaður er tími í viðtal við svæfingalækni eða svæfingahjúkrunarfræðingi. Ýmist er um símaviðtal að ræða eða að barn komi á miðstöð svæfingar 10E í kjallara Landspítala við Hringbraut. Þar eru veittar upplýsingar um svæfingu og spurt um fyrri reynslu af svæfingu. Viðtalið tekur 15-30 mínútur.

Kostnaður

Ef tilvísun hefur borist frá heimilislækni, þarf ekki að greiða fyrir innskrift og aðgerð.

Kvöldið fyrir aðgerð

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er þó ekki góð fyrir líkamann og börnum líður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefnis kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klukkustundirnar fyrir aðgerð.
- Börn á brjósti mega fá síðustu brjóstagiöfina 4 klukkustundum fyrir aðgerð.
- Óhætt er að dreypa á tærum drykkjum þar til 2 klukkustundir eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, eplasafi eða sykurvatn.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ef barnið er á föstum lyfjum metur svæfingalæknir hvort eigi að taka þau að morgni aðgerðardags.

Sturta

Barnið fer í sturtu heima að morgni aðgerðardags eða kvöldið áður. Skipta þarf um rúmföt fari barnið í sturtu kvöldinu áður. Ekki má setja krem, púður eða olíu á húð barnsins eftir sturtuna.

Aðgerðardagur

Mæting er á dagdeild A5 á 5. hæð Landspítala í Fossvogi, á umsömdum tíma að morgni aðgerðardags.

Sumum börnum finnst gott að hafa með sér uppáhaldsleikfang á spítalann, svo sem bangsa, dúkku eða bók. Þegar barnið kemur á deildina fer það í föt frá spítalanum, fær armband með nafni sínu og kennitölu og fer í rúm.

Fyrir aðgerðina þarf að vera búíð að undirrita samþykki fyrir aðgerð og svæfingu. Til að tryggja öryggi er endurtekið spurt um mikilvæg atriði svo sem nafn, kennitölu, ofnæmi, föstu og tegund aðgerðar. Óvæntar aðstæður geta valdið því að aðgerðartími breytist.

Sé barnið eldra en 1 árs eða þyngra en 10 kg fær það kvíðastillandi lyf um 30 mínútum fyrir aðgerð. Þegar komið er á skurðstofu fær það verkjalyf og frekari undirbúningur fyrir aðgerðina fer fram. Einungis einn aðstandandi fylgir barninu á skurðstofuna og er hjá því þegar það sofnar.

Aðgerðin fer fram í svæfingu og tekur oftast 1-2 klukkustundir en getur þó tekið lengri tíma.

Eftir aðgerð

Eftir aðgerð tekur við dvöl á vöknunardeild E6 á 6. hæð, þar sem fylgst er náið með líðan barns, oftast í 1-2 klukkustundir. Hringt er í aðstandanda stuttu eftir komu á vöknunardeildina svo hann sé viðstaddur þegar barnið vaknar. Þegar barnið er vel vaknað er það flutt aftur á dagdeild skurðlækninga A5.

Þegar barnið hefur jafnað sig að mestu eftir aðgerð og svæfingu er það flutt með sjúkrabíl á barnadeild 22ED á Barnaspítala Hringingsins við Hringbraut í fylgd eins aðstandanda. Eftir aðgerð er lögð áhersla á að verkjastilla barnið, fylgjast með hvort það pissar, drekkur og nærast og fylgjast með skurðsári.

Útskrift er áætluð daginn eftir aðgerð eða þegar barnið er farið að nærast og er orðið vel verkjastillt.

Útskriftarfræðsla

Verkir og verkjalyf

Flestir finna fyrir verkjum eftir skurðaðgerð. Mikilvægt er að draga úr verkjum eins og kostur er því verkir seinka bata. Ráðlagt er að gefa verkjalyf reglulega yfir daginn a.m.k. fyrstu tvo dagana eftir útskrift. Mælt er með parasetamol á 5-6 klst. fresti og ef það slær ekki á verkinn má prófa íbúprófen eða núrófen á 6-8 klst. fresti. Ekki er æskilegt að bíða eftir því að verkir verði slæmir áður en verkjalyfin eru gefin. Þannig er auðveldara að fyrirbyggja verki. Smám saman er dregið úr notkun verkjalyfja með því að gefa þau sjaldnar.

Skurðsár

Eðlilegt er að skurðsvæðið sé bólgið eftir aðgerðina og blóð sé í kringum saumana. Komist önnur óhreinindi í skurðsárið ber að skola það með volgu vatni, jafnvel með mildri sápu, og þerra án þess að nudda með grisju eða hreinum þvottapoka. Barnið má fara í sturtu eða bað strax eftir aðgerð.

Skurðsárinu er lokað með saumum sem eyðast og settir litlir bréplástrar yfir (steristrip). Þeir þurfa að vera á sárinu í 5-7 daga. Settir eru nýir bréplástrar sem fást í apóteki ef þeir losna eða detta af innan sjö daga frá aðgerð. Þegar plástrarnir fara að detta af, eftir um viku, er borið feitt smyrsl á sárið eftir þörfum í að minnsta kosti sex vikur. Það dregur úr óþægindum og saumarnir eyðast fyrr. Hægt er að nota t.d. vaselín eða lanólín t.d. AD smyrsl eða önnur sambærileg vara.

Gæta þarf þess eins og hægt er að barnið fari ekki með hendurnar í skurðsárið. Kláði getur komið í skurðsár 3-4 dögum eftir aðgerð. Læknir getur ávísað kláðastillandi lyfi ef þörf er á. Verja þarf örið fyrir sólarljósi í allt að 12 mánuði eftir aðgerð með sólarvörn með styrkleika spf 50.

Matur og drykkur

Barnið má drekka og borða að vild.

Hreyfing

Barnið má strax hreyfa sig eftir getu.

Sýklalyf

Ef saumar eru inni í nös á að bera smyrslu með sýklalyfi þrisvar á dag í nasir í tvær vikur eftir aðgerð. Læknir ávísar viðeigandi lyfi.

Eftirlit

Við útskrift er afhentur endurkomutími hjá lækni, oftast 6-12 vikum eftir aðgerð.

Verkjalyf við útskrift (lyf, skammtur, hversu oft) _____

Hafa þarf samband við barnadeild 22ED ef eftirfarandi hættumerki koma fram fyrstu tvær vikurnar eftir aðgerð:

- Verkir minnka ekki við verkjalyf
- Líkamshiti er hærra en 38,5°C
- Roði, bólga eða gröftur sést við skurðsár
- Barn nærast ekki eða nærast illa

Símanúmer

Barnadeild 22ED, kl. 08:00-16:00 alla virka daga 543 3760

Dagdeild A5, kl. 07:00-22:00 alla virka daga 543 7570

Göngudeild skurðlækninga B3, kl. 08:00-16:00 alla virka daga 825 5817

Skiptiborð Landspítala, opið allan sólarhringinn 543 1000

Með ósk um góðan bata
Starfsfólk Barnaspítala Hringins